

Standard

Forebyggende tiltak mot rovviltskade

Fastsatt av Direktoratet for naturforvaltning

Tidlig nedsanking

Foto: Eva Narten Høberg

Norsk viltskadesenter
Bioforsk Nord Tjøtta

Standard for tidlig nedsanking

Denne standarden skal følges dersom ikke annet er bestemt i vedtak om tilskudd. Vedlagt denne standarden finnes en liste med absolutte minimumskrav for tiltaket. Tiltaket skal utføres i henhold til denne kravlisten før utbetaling av tilskudd fra betalende myndighet kan skje.

Tidlig sanking som tiltak

Tidlig nedsanking innebærer at søyer og lam sankes fra utmarksbeite før beitesesongen er over på grunn av skader fra rovvilt, og går på inngjerdet beredskapsareal (se standard for beredskapsarealer) eller inngjerdet innmarksbeite resten av sesongen. Beredskapsarealet er vanligvis inngjerdet med saue-netting. Dersom det er fare for at rovvilt kan trekke inn i gjerdeanlegget utstyres gjerdet med strømførende tråder (se standard for rovviltsikre gjerder).

Tidlig sanking dersom en akutt skadesituasjon oppstår, har vist seg å ha god forebyggende effekt overfor flere av de store rovdryartene. I områder med årlige, store tap til jerv på seinsommer og høst har tidlig nedsanking som fast ordning ført til betydelig reduksjon i tapene. Det er avgjørende for resultatet at alle besetninger innen samme beiteområde gjennomfører tiltaket. Det kan være behov for en koordinering av tiltak på tvers av beitelags-, kommune- og fylkesgrenser.

Tilsyn av dyr i utmark

Alle husdyr skal ha regelmessig og dokumentert tilsyn på utmarksbeite. Kravet i forskrift om tilskudd til organisert beitebruk er at beiteområdet blir inspisert minst en gang pr. uke (jfr. Europakonvensjonen for beskyttelse av produksjonsdyr i landbruket). Ved mistanke om økt fare må tilsynet intensiveres. Det anbefales å merke søyer med fargekode på bjelleklave ("slips") slik at en ved tilsyn enkelt ser hvor mange lam søya skal ha, og om hun evt. mangler lam.

Akutt tidlig nedsanking

Innvilgelse av tilskudd til akutt tidlig nedsanking vurderes av vedtaksmyndigheten i hvert enkelt tilfelle. Momenter som vil være

vesentlige i en slik vurdering er bl.a. påvist skadeomfang i området, det aktuelle områdets skadehistorikk, skadevoldende art(er), andre tiltak aktuelle for iverksetting osv. Ved tidlig nedsanking som akutt tiltak må hele besetningen sankes ned fra utmarksbeitet i løpet av et kortest mulig tidsrom.

Planlagt tidlig nedsanking

Tidspunkt for planlagt tidlig nedsanking bør baseres på en kombinasjon av lokal kunnskap om når rovvilt begynner å skape store skadesituasjoner og observasjoner av døde og skadde husdyr ved tilsyn i beiteområdet. I likhet med akutt tidlig nedsanking, må alle sauene i skadeområdet (alle besetninger i et fellesbeite) sankes ned fra utmarksbeitet raskest mulig.

Regelverk

Dyrevernloven er gyldig ved alle former for husdyrbeiting. Loven har bestemmelser som pålegger dyreeier å føre tilsyn med og beskytte dyra sine. Lovens § 2 er dyrevernavlovens hovedbestemmelse. Paragrafen krever handling, ikke bare for å hindre lidelse, men også ved fare for lidelse. Det vil si et krav om å forebygge lidelse.

Ytterligere informasjon

Tidlig nedsanking

For ytterligere informasjon, se vårt Temaark "Utsatt slipp og tidlig nedsanking" på www.viltskadesenter.no

Forebyggende og konfliktdependende tiltak

Det henvises til Direktoratet for naturforvaltning sin rovviltside, hvor man bl.a. kan finne regelverk for tilskudd til forebyggende og konfliktdependende tiltak, søknadsskjema ved erstatning for rovviltskade og liknende. Bruk adressen www.dirnat.no og videre til "rovdyr"/"rovvilt".

Norsk viltskadesenter
Bioforsk Nord Tjøtta
8860 Tjøtta

Tlf.: 75 04 66 00
Faks: 75 04 66 28
e-post: tjotta@bioforsk.no
www.viltskadesenter.no

Minimumskrav til tidlig nedsanking som forebyggende tiltak:

- Tilsyn minimum en gang pr. uke, økt tilsyn ved risiko for rovdyrangrep
- Bruk av "slips" festet til bjølleklaven på søya med fargekode for antall lam
- Kriterier og skjønn følges for akutt tidlig nedsanking
- Ved innvilget tilskudd til tidlig nedsanking skal samtlige beitedyr sankes ned fra beiteområdet raskest mulig, og det skal føres en nøyaktig oversikt over antall dyr sanket ned pr. dag
- Beitedyr settes i et inngjerdet område eller beredskapsareal med tilstrekkelig fôrtilgang og tilsyn (se standard for beredskapsareal)
- Ved planlagt tidlig nedsanking skal tiltaket baseres på tidligere års erfaringer der sanking gjennomføres på et gitt tidspunkt pga. forventet økt skadeomfang